

Overweging 14 april 2013

Boeien

Lezingen: Handelingen 5, 17-29; Openbaring 5, 6-14; Lucas 24, 35-48

Na de dood van Jezus moeten de leerlingen zich herpakken. In eerste instantie zullen de leerlingen en andere volgelingen van Jezus gedacht hebben dat met zijn ook hun hoop de bodem was ingeslagen. De teksten die over de situatie na de dood van Jezus gaan, spreken over ontredding en angst. Allemaal heel herkenbaar. Hoe moeten we nu verder, is de vraag die iedereen zich stelt wanneer er een ingrijpende gebeurtenis heeft plaatsgevonden. Meestal komen we dan eerst in een chaos terecht en langzaam pakken we de draad weer op en vinden een vorm om weer verder te kunnen. Dat gebeurt bij de leerlingen ook. Maar op een wat andere manier dan bij ons.

De verhalen na Pasen laten ons een andere werkelijkheid zien. Het zijn wonderlijke verhalen van verschijningen en ontmoetingen met de levende Heer. Met maar één bedoeling, of eigenlijk twee. Het zijn verhalen om te laten zien dat Jezus leeft en niet door de boeien van de dood vastgehouden wordt. En om aan te tonen dat de zending van Jezus zich voortzet in de leerlingen.

Vandaag lezen we twee gedeeltes uit de Schrift die aan Lucas worden toegeschreven, de handelingen van de apostelen en het evangelie volgens Lucas. Net zoals Lucas tamelijk uitgebreid schrijft over de periode voor het openbare optreden van Jezus vermeldt hij ook een aantal voorvallen na de dood van Jezus. De ontsteltenis van de vrouwen bij het graf en de boodschap van twee in stralend wit gehulde mannen, de verwondering van Petrus bij het zien van het graf, de leerlingen op weg naar Emmaus en het teken dat Jezus daar stelt, dan het verhaal dat we zojuist lazen, en hierna nog de Hemelvaart.

Vandaag horen we hoe Jezus, terwijl de leerlingen met elkaar spreken over wat er op de weg naar Emmaus en in Emmaus gebeurd is, opeens in hun midden staat. Op de verschrikte reactie van de leerlingen zegt Jezus: "waarom zijn jullie ontsteld en twijfelen jullie?" Daarna geeft Hij aan waaraan zij kunnen zien dat Hij het is en dat Hij geen geest, maar een levend mens is.

"Ziet mijn handen en mijn voeten, ik ben het zelf", zegt Hij. Om Hem te identificeren als wie Hij werkelijk is, moeten de leerlingen niet kijken naar zijn gezicht. Dat hadden ze al herkend en daarom schrokken zij juist zo. Jezus nodigt hen uit te kijken naar zijn handen en zijn voeten. Daar zijn immers de tekenen van zijn kruisdood te zien. De mens die hier voor hen staat is niet de Jezus die zij gekend hebben, maar de Jezus die zij opnieuw moeten leren kennen. Hij is niet de Jezus zoals Hij in het leven was, maar de Jezus die door de dood is heengegaan en uit de gevangenis van het graf is gekomen als degene die levend aanwezig is in het midden van zijn leerlingen. De Ik van "ik ben het zelf" is de mens die door de dood is getekend en leeft. Dit is de Jezus zoals Hij door de dood heen is. Meer nog dan toen Hij in het leven was, is Hij de gestalte van de Belofte, van de Hoop die in Hem is vervuld. De dood houdt Hem niet vast, want Hij leeft. Daarmee en door het getuigenis van de leerlingen over Hem is Hij de Betrouwbare Getuige. De verzekering van het geloof dat wat in Hem is gebeurd, ook ons leven betekent. Dat in Hem ook ons leven tot voltooiing zal komen.

Dat kan alleen maar wanneer Hij als mens is opgestaan. Niet als geest. De belofte is geen louter spirituele, vergeestelijkte, aangelegenheid, maar een concrete werkelijkheid die heel ons mens-zijn betreft. Een realiteit die ons juist bevestigt en herstelt in de volheid en de heelheid van ons menselijk bestaan. Daarom ook wordt in het verhaal zo

de nadruk gelegd op de zichtbaarheid, de tastbaarheid, het vlees en de botten die aan een geest ontbreken, maar het kenmerk zijn van een levend mens-zijn. En als klap op de vuurpijl van deze concretisering, om alle twijfel aan zijn echtheid weg te nemen, vraagt Jezus om voedsel en eet het voor hun ogen op. Dit als teken dat Hij niet alleen naar uiterlijk een echt menselijk lichaam heeft, maar ook aan de binnenkant. Dat de leerlingen dit voor hun ogen zien gebeuren maakt hen tot getuigen van het feit dat Hij echt leeft. En nu zij Hem als de "door de dood heen levende" kunnen zien, kunnen zij ook begrijpen hoe er in de Schriften over deze Beloftegestalte wordt gesproken en zien dat in Hem de vervulling van die belofte waarheid is geworden. Wat voor de leerlingen, en voor ons, belofte en hoop is, is in Jezus vervulling en waarheid.

Nu de leerlingen dit begrijpen krijgen zij ook de taak hiervan te getuigen en in zijn Naam op te roepen tot bekering als vergeving van zonden en te getuigen van de nabijheid van het rijk Gods, als het beeld bij uitstek van de verlore menselijke werkelijkheid. En dat rijk van God ligt niet zozeer achter de horizon van de tijd, maar is het einddoel, de uiteindelijke betekenis van ons mens-zijn. Van de nabijheid daarvan moeten de leerlingen getuigen in navolging van Christus en als voortzetting van zijn zending, te beginnen in Jeruzalem.

Dat zij dat ook vol ijver ter hand nemen lezen we in de Handelingen van de Apostelen. In het deel dat we lezen, gaat het over Petrus en Johannes die in Jeruzalem in de naam van Jezus optreden, dat wil zeggen de blijde boodschap verkondigen, oproepen tot bekering en genezingen verrichten.

Het verhaal maakt duidelijk dat dit Woord dat uit de dood is opgestaan, niet tot zwijgen gebracht kan worden. De geschiedenis bewijst het ook keer op keer dat een woord van bevrijding waar mensen reikhalzend naar uitzien, niet gesmoord kan worden, hoezeer machthebbers, al of niet van totalitaire signatuur, dat ook proberen. De ideologie van de staat en de idealen van de gemeenschap sluiten lang niet altijd op elkaar aan. Het oprechte verlangen naar vrijheid, respect en levenskansen van de onderdrukte en rechteloze kan niet door boeien en tralies worden tegengehouden.

Dat wordt in dit geval duidelijk gemaakt doordat Petrus en Johannes niet door een gevangenschap worden tegengehouden, maar in alle vrijheid en vrijmoedigheid het woord van Jezus verkondigen in, nota bene, de tempel.

In Jezus, en in navolging van Hem door de Geest ook in zijn leerlingen, wordt iets geopenbaard van de vervulling van de hoop waarin wij staan, een vervulling die in geloof reeds ons deel is in belofte.

Het koninkrijk der hemelen, het rijk van God is geopenbaard, is aangebroken in Jezus Christus en is nabij in zijn leerlingen. Wat veraf leek, is onder bereik gekomen. Niet zonder meer als realiteit, maar wel als mogelijkheid en vooral ook als opdracht voor allen die in Hem geloven.

Op een visionaire manier wordt dit verteld in de Openbaring van Johannes. Dit is een heel andere taal. Groots, beeldend en voor velen van ons vreemd en veraf. In dit gedeelte schetst hij een soort hemels visioen waarin alles in God verenigd is en onder de heerschappij van het lam, Christus, is gebracht. Het lam dat geslacht is en nu deelt in de heerlijkheid van Hem die op de troon is gezeten en aan wie alle schepselen eer bewijzen. Door wiens vergoten bloed een nieuw verbond is gesloten. Een verbond dat open staat voor alle volkeren.

De Openbaring is geschreven voor de christenen die in verdrukking leefden, als een

boodschap van hoop. Hun wordt uiteindelijke zege in het vooruitzicht gesteld, wanneer zij volharden in hun geloof en in hun getuigenis. Hier hebben we al te maken met een wat later tijdstip in de geschiedenis en met de christengemeenschappen in het westen van Klein Azië, het huidige Turkije, die onder druk staan van hun Joodse geloofsgenoten en van de Romeinse gezaghebbers.

Wat mag dit alles ons zeggen? Wat geeft het ons als leerlingen van Jezus in deze tijd te zijn en te doen?

Je niet van je stuk laten brengen, volhouden wanneer het tegen zit. In je levenshouding getuigen van de Levende Heer. Laten zien dat Jezus leeft in jou. Getuigen van een nieuwe werkelijkheid, een vernieuwde en herstelde wereld, vonken van het Rijk van God verspreiden in daden van eenvoudige onbaatzuchtige goedheid. In rechtmatige aanspraken je niet monddood laten maken, het woord dat leven wekt niet laten verstommen.

De uiteindelijke bedoeling van ons leven is niet iets voor later. Het verlangt ernaar hier en nu geopenbaard en gerealiseerd te worden. De zending van Jezus voortzetten is leven naar zijn Geest. In concrete daden van naastenliefde, respect voor de medemens, onderlinge hulp. In de bevestiging van ieders verlangen naar heelheid, verbondenheid, ontplooiing en geluk. In het tot recht brengen van rechtelozen, stem geven aan wie stomgeslagen zijn, bevrijden van wie gevangen zitten in vooroordelen.

Zo getuigen wij ervan dat Jezus als Levende en Levengevende in ons midden is. Dat is Pasen leven. Amen.